

Zbieżność całek postaci 1 rodzaju

$$\int_a^{\infty} \frac{dx}{x^p}$$

Niech $a > 0$. Wtedy

$$\int_a^{\infty} \frac{dx}{x^p} \text{ jest } \begin{cases} \text{zbieżna dla } p > 1 \\ \text{rozbieżna dla } p \leq 1 \end{cases}$$

Kryterium porównawcze

Jeżeli

- $0 \leq f(x) \leq g(x)$ dla każdego $x \in [a, \infty)$,
- funkcje f i g są całkowalne na przedziałach $[a, T]$ dla $T > a$,
- całka $\int_a^{\infty} g(x) dx$ jest zbieżna

to całka $\int_a^{\infty} f(x) dx$ jest zbieżna.

Kryterium ilorazowe

Niech funkcje dodatnie f i g będą całkowalne na przedziałach $[a, T]$ dla każdego $T > a$ oraz niech

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{f(x)}{g(x)} = k$$

Wówczas całka $\int_a^{\infty} f(x) dx$ jest zbieżna $\Leftrightarrow$ całka $\int_a^{\infty} g(x) dx$ jest zbieżna.

$$\int_a^{\infty} g(x) dx$$

Zbieżność bezwzględna całek niewłaściwych pierwszego rodzaju

Niech funkcja f będzie całkowalna na przedziałach $[a, T]$ dla każdego $T > a$. Całka $\int_a^{\infty} f(x) dx$ jest zbieżna bezwzględnie

$$\Leftrightarrow \int_a^{\infty} |f(x)| dx \text{ jest zbieżna.}$$

O zbieżności całek 2 rodzaju

$$\int_0^b \frac{dx}{x^p}$$

Niech $b > 0$. Wtedy całka niewłaściwa

$$\int_0^b \frac{dx}{x^p} \text{ jest } \begin{cases} \text{zbieżna dla } p < 1 \\ \text{rozbieżna dla } p \geq 1 \end{cases}$$

Warunek konieczny zbieżności szeregu

Jeżeli szereg $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ jest zbieżny, to

$$\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0$$

Zbieżność szeregów postaci $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^p}$

Szereg

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^p} \text{ jest } \begin{cases} \text{zbieżny dla } p > 1 \\ \text{rozbieżny dla } p \leq 1 \end{cases}$$

Kryterium d'Alemberta

- Jeżeli $\lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| < 1$, to szereg

$$\sum_{n=1}^{\infty} a_n \text{ jest zbieżny.}$$

- Jeżeli $\lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| > 1$, to szereg

$$\sum_{n=1}^{\infty} a_n \text{ jest rozbieżny.}$$

Kryterium Cauchy'ego

- Jeżeli $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{|a_n|} < 1$, to szereg

$$\sum_{n=1}^{\infty} a_n \text{ jest zbieżny.}$$

- Jeżeli $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{|a_n|} > 1$, to szereg

$$\sum_{n=1}^{\infty} a_n \text{ jest rozbieżny}$$

Leibniza o zbieżności szeregu naprzemiennego

Jeżeli

- ciąg (b_n) jest nierosnący od numeru $n_0 \in \mathbb{N}$,

$$\lim_{n \rightarrow \infty} b_n = 0$$

to szereg naprzemienny

$$\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^{n+1} b_n \text{ jest zbieżny.}$$

Promień zbieżności szeregu potęgowego
 Promieniem zbieżności szeregu potęgowego nazywamy liczbę R

$$\sum_{n=0}^{\infty} c_n (x - x_0)^n$$

określoną równością:

$$R = \frac{1}{\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{|c_n|}}$$

$$R = \lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{c_n}{c_{n+1}} \right|$$

Cauchy'ego – Hadamarda

Niech $0 < R < \infty$ będzie promieniem zbieżności szeregu potęgowego

$$\sum_{n=0}^{\infty} c_n (x - x_0)^n$$

jest:

a) zbieżny bezwzględnie w każdym punkcie przedziału $(x_0 - R, x_0 + R)$,

b) rozbieżny w każdym punkcie zbioru $(-\infty, x_0 - R) \cup (x_0 + R, \infty)$.

Def. 4.1.1 (pochodne cząstkowe pierwszego rzędu)

Niech funkcja f będzie określona na obszarze $D \subset \mathbb{R}^2$ oraz niech $(x_0, y_0) \in D$. Pochodną cząstkową pierwszego rzędu funkcji f względem x w punkcie (x_0, y_0) określamy wzorem:

$$\frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0) \stackrel{\text{def}}{=} \lim_{\Delta x \rightarrow 0} \frac{f(x_0 + \Delta x, y_0) - f(x_0, y_0)}{\Delta x}$$

Dla y to samo.

Pochodne cząstkowe drugiego rzędu

Niech funkcja f ma pochodne cząstkowe

$$\frac{\partial f}{\partial x}, \frac{\partial f}{\partial y}$$

na obszarze $D \subset \mathbb{R}^2$ oraz niech $(x_0, y_0) \in D$. Pochodne cząstkowe drugiego rzędu funkcji f w punkcie (x_0, y_0) określamy wzorami:

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(x_0, y_0) = \lim_{\Delta x \rightarrow 0} \frac{\frac{\partial f}{\partial x}(x_0 + \Delta x, y_0) - \frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0)}{\Delta x}$$

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(x_0, y_0) = \lim_{\Delta x \rightarrow 0} \frac{\frac{\partial f}{\partial y}(x_0 + \Delta x, y_0) - \frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0)}{\Delta x}$$

$$\frac{\partial^2 f}{\partial y \partial x}(x_0, y_0) = \lim_{\Delta y \rightarrow 0} \frac{\frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0 + \Delta y) - \frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0)}{\Delta y}$$

$$\frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(x_0, y_0) = \lim_{\Delta y \rightarrow 0} \frac{\frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0 + \Delta y) - \frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0)}{\Delta y}$$

Równanie płaszczyzny stycznej do wykresu funkcji w punkcie (x_0, y_0, z_0) , gdzie

$z_0 = f(x_0, y_0)$, ma postać:

$$z - z_0 = \frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0)(x - x_0) +$$

$$\frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0)(y - y_0)$$

Różniczka funkcji

Różniczką funkcji f w punkcie (x_0, y_0)

nazywamy funkcję zmiennych $\Delta x, \Delta y$

określoną wzorem:

$$df(x_0, y_0)(\Delta x, \Delta y) =$$

$$\frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0)\Delta x + \frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0)\Delta y$$

Zastosowanie różniczki funkcji do obliczeń przybliżonych

$$f(x_0 + \Delta x, y_0 + \Delta y) \approx$$

$$f(x_0, y_0) + df(x_0, y_0)$$

Zastosowanie różniczki funkcji do szacowania błędów pomiarów

$$\Delta_z \approx \left| \frac{\partial f}{\partial x} \right| \Delta_x + \left| \frac{\partial f}{\partial y} \right| \Delta_y$$

O pochodnej funkcji złożonej

$$\frac{dF}{dt} = \frac{\partial f}{\partial x} \cdot \frac{\partial x}{\partial t} + \frac{\partial f}{\partial y} \cdot \frac{\partial y}{\partial t}$$

Pochodna kierunkowa funkcji

niech $\vec{v} = (v_x, v_y)$ będzie wektorem na płaszczyźnie. Pochodną kierunkową funkcji f w punkcie (x_0, y_0) w kierunku wektora $\vec{v}$ określamy wzorem:

$$\frac{\partial f}{\partial \vec{v}}(x_0, y_0) = \lim_{t \rightarrow 0} \frac{f(x_0 + tv_x, y_0 + tv_y) - f(x_0, y_0)}{t}$$

Gradient funkcji

$$\text{grad} f(x_0, y_0) \stackrel{\text{def}}{=} \left(\frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0), \frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0) \right)$$

Pochodna kierunkowa

$$\frac{\partial f}{\partial \vec{v}}(x_0, y_0) = \text{grad} f(x_0, y_0) \circ \vec{v}$$

Warunek konieczny istnienia ekstremum

$$\frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0) = 0$$

$$\frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0) = 0$$

Warunek wystarczający istnienia ekstremum

1. funkcja f ma ciągłe pochodne cząstkowe rzędu drugiego na otoczeniu punktu (x_0, y_0) ,

$$2. \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(x_0, y_0) = 0, \quad \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(x_0, y_0) = 0,$$

$$3. \left| \begin{array}{cc} \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(x_0, y_0) & \frac{\partial^2 f}{\partial y \partial x}(x_0, y_0) \\ \frac{\partial^2 f}{\partial y \partial x}(x_0, y_0) & \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(x_0, y_0) \end{array} \right| > 0$$

a) minimum lokalne właściwe, gdy

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(x_0, y_0) > 0$$

b) maksimum lokalne właściwe, gdy

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(x_0, y_0) < 0$$

O istnieniu i różniczkowalności funkcji uwikłanej

$$1. F(x_0, y_0) = 0$$

$$2. \frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0) \neq 0$$

Wtedy na pewnym otoczeniu punktu x_0 istnieje jednoznacznie określona funkcja uwikłana $y = y(x)$ spełniająca warunki:

$$a) F(x, y(x)) = 0 \text{ dla każdego}$$

x z tego otoczenia,

$$b) y(x_0) = y_0,$$

$$c) y'(x) = - \frac{\frac{\partial F}{\partial x}(x_0, y_0)}{\frac{\partial F}{\partial y}(x_0, y_0)}$$

każdego x z tego otoczenia.

O ekstremach funkcji uwikłanej

niech

$$F(x_0, y_0) = 0,$$

$$\frac{\partial F}{\partial x}(x_0, y_0) = 0,$$

$$\frac{\partial F}{\partial y}(x_0, y_0) \neq 0$$

$$A = - \frac{\frac{\partial^2 F}{\partial x^2}(x_0, y_0)}{\frac{\partial^2 F}{\partial y^2}(x_0, y_0)} \neq 0$$

Wtedy funkcja uwikłana $y = y(x)$ określona przez równanie $F(x, y) = 0$ ma w punkcie (x_0, y_0) ekstremum lokalne właściwe i jest to:

a) minimum, gdy $A > 0$

b) maksimum, gdy $A < 0$.

Równanie stycznej do krzywej określonej równaniem $F(x, y) = 0$, w punkcie (x_0, y_0)

$$y - y_0 =$$

$$- \frac{\frac{\partial F}{\partial x}(x_0, y_0)}{\frac{\partial F}{\partial y}(x_0, y_0)} (x - x_0)$$